

RELIGIE, PLURALISME EN ZINGEVING

Een oriëntatie vanuit een filosofische invalshoek

4 dagdelen

Docent: drs. A. (Arnold) Ziegelhaar

Doelstelling

Religies functioneren van oudsher als kaders voor het geven en ontvangen van zin. In West-Europa is sinds de Verlichting het christendom als leidende levensbeschouwing een stuk minder vanzelfsprekend geworden. Niet alleen zijn veel mensen 'seculier' geworden, ook is er invloed ontstaan van andere, meer oosters georiënteerde levensbeschouwingen. Er is een situatie ontstaan van *levensbeschouwelijk pluralisme*, van een uitwaaiering van stijlen van zingeving.

Dit vak geeft vanuit een filosofische invalshoek een inleiding in het veelkleurig gebied van religie, zingeving en levensbeschouwing. Onderzocht wordt wat verstaan kan worden onder 'zin' en 'zingeving'. Ook bespreken we ervaringen van zinloosheid. Bekeken wordt waaruit een zingevingskader bestaat, welke eisen mensen aan een zingevingskader stellen en met welke problemen zingevingskaders behept zijn.

Zingevingskaders staan in de hedendaagse samenleving onder druk van andere zienswijzen en levenservaringen. Onderzocht wordt welke soorten van zingevingskaders er zijn en wat hun verschillen en overeenkomsten zijn. Van elke soort worden voorbeelden behandeld aan de hand van wijsgerige, religieuze en/of literaire teksten. De student verwerkt niet alleen leerstof, maar wordt ook gestimuleerd om in woord en geschrift het eigen zingevingskader te exploreren en verder te ontwikkelen. De leerstof wordt aangeboden in een syllabus en in presentaties die gebruikt worden bij de bijeenkomsten.

Colleges

De globale opbouw van de vier bijeenkomsten is als volgt:

1. Introductie van fundamentele noties als 'zin', 'zinloosheid', 'zingeving', 'religie', 'levensbeschouwing', 'pluralisme'.
2. Theocentrische kaders. Het idee van God, het proces en oorzaken van secularisatie, theïsme en post theïsme.
3. Seculiere kaders. Levensbeschouwing gebaseerd op de wetenschap, humanisme, seculiere visies op leven en dood.
4. Bewustzijnsgecentreerde kaders. Mystieke stromingen. Oosterse benaderingen als Vedanta en Zenboeddhisme.

Literatuur:

Syllabus met inleidende teksten van de docent

Delen uit:

- Taede Smedes, *God, iets of niets?* (2016)
- Byung Chul Han, *Filosofie van het Zenboeddhisme* (2002)
- Ulrich Libbrecht, *Oosterse filosofie* (2002)

Dit wordt mogelijk nog aangevuld.

Verwerkingsopdracht

Het vak wordt getoetst met een schriftelijke eindopdracht.